

**МІНІСТЕРСТВО АГРАРНОЇ
ПОЛІТИКИ УКРАЇНИ**

**НАУКОВИЙ ВІСНИК
ЛЬВІВСЬКОГО НАЦІОНАЛЬНОГО
УНІВЕРСИТЕТУ ВЕТЕРИНАРНОЇ
МЕДИЦИНИ ТА БІОТЕХНОЛОГІЙ
імені С.З. ГЖИЦЬКОГО**
заснований у 1998 році

**Scientific Messenger
of Lviv National University
of Veterinary Medicine and Biotechnologies
named after S.Z. Gzhytskyj**

**Том 11, № 2 (41)
Частина 2**

Львів – 2009

Р.Й.КРАВЦІВ – головний редактор, ректор академії, академік УААН, академік АН ВО України, д.б.н., професор, заслужений діяч науки і техніки України, дійсний член Нью-Йоркської академії наук, зав. каф. ветеринарно-санітарної і радіологічної експертизи, стандартизації та сертифікації ЛНУВМ та БТ;
 Я.І.КИРИЛІВ – заст. головного редактора, д.с.-г.н., проф., член-кор. УААН, академік АН ВО України, проректор з наукової роботи, зав. каф. технології виробництва продукції дрібного тваринництва ЛНУВМБТ;
 Б.В.ГУТИЙ – відповідальний секретар, к.вет.н., ст. викладач каф. фармакології та токсикології ЛНУВМБТ.

Члени редакційної колегії

Й.М.БЕРКО – д.б.н., проф., зав. каф. біології ЛНУВМБТ;
 М.В.БРИК – д.е.н., проф., зав. каф. історії України та економічної теорії ЛНУВМБТ;
 В.І.БУЦЯК – д.с.-г.н., проф. каф. біохімії і біотехнології ЛНУВМБТ, проректор з науково-педагогічної роботи;
 Ю.Ю.ВАРИВОДА – к.т.н., доцент, декан факультету харчових технологій ЛНУВМБТ;
 В.Г.ГАЛАНЕЦЬ – д.е.н., проф. каф. менеджменту та інформатики ЛНУВМБТ;
 М.В.ГЛАДІЙ – д.е.н., акад. УААН, депутат Верховної ради України;
 В.М.ГУНЧАК – д.вет.н., проф. каф. фармакології та токсикології, перший проректор ЛНУВМБТ;
 Д.Ф.ГУФРІЙ – д.вет.н., проф., зав. каф. фармакології та токсикології ЛНУВМБТ;
 М.В.ДЕМЧУК – д.вет.н., проф. каф. гігієни тварин ЛНУВМБТ;
 Г.В.ДРОНИК – д.б.н., проф., академік УААН, зав. каф. молока і молочних продуктів ЛНУВМБТ;
 А.О.ДРУЖИНИН – д.т.н., проф., напівпровідникової електроніки НУ “Львівська політехніка”;
 В.І.ЗАВІРЮХА – д.вет.н., проф. каф. хірургії ЛНУВМБТ;
 О.Я.ЗАХАРІВ – д.с.-г.н., проф., зав. каф. мікробіології і вірусології ЛНУВМБТ;
 В.І.СЛЕЙКО – д.е.н., проф. каф. менеджменту та інформатики ЛНУВМБТ;
 Г.І.КАЛАЧНИК – д.б.н., проф., дійсний член Нью-Йоркської АН, директор Науково-дослідного інституту біотехнологічних основ підвищення продуктивності тварин ЛНУВМБТ;
 О.І.КАНЮКА – д.вет.н., проф. каф. фармакології та токсикології ЛНУВМБТ;
 М.В.КОЗАК – к.вет.н., проф., акад. УТА, декан факультету ветеринарної медицини ЛНУВМБТ;
 О.В.КОЗЕНКО – д.с.-г.н., проф., зав. каф. гігієни тварин ЛНУВМБТ;
 Є.М.КОЛТУН – д.с.-г.н., проф., зав. каф. клінічної діагностики ЛНУВМБТ;
 В.С.КОНОНЕНКО – д.мед.н., проф. каф. анатомії сільськогосподарських тварин ЛНУВМБТ;
 Р.Б.КУХАР – к.ф.-м.н., проф., зав. каф. інформаційних систем менеджменту ЛНУВМБТ;
 Р.П.МАСЛЯНКО – д.б.н., проф., зав. каф. епізоотології ЛНУВМБТ;
 Й.Л.МЕЛЬНИК – д.б.н., проф., акад. АН ВО України, каф. внутрішніх хвороб тварин ЛНУВМБТ;
 І.Р.МИХАСЮК – д.е.н., проф., зав. каф. економіки ЛНУ ім. І.Франка;
 М.Ф.ПАДУРА – к.філол.н., проф., зав. каф. української та іноземних мов ЛНУВМБТ;
 Р.П.ПАРАНЯК – д.с.-г.н., проф., зав. каф. екології ЛНУВМБТ;
 М.І.ПАШЕЧКО – д.т.н., проф. каф. фізики металів та матеріалознавства НУ “Львівська політехніка”;
 П.М.МУЗИКА – д.е.н., проф., зав. каф. економіки підприємства, інновацій та дорадництва в АПК імені проф. І.В. Поповича ЛНУВМБТ;
 Я.І.ПІВТОРАК – д.с.-г.н., проф. каф. годівлі с.-г. тварин, декан факультету заочної освіти ЛНУВМБТ;
 С.І.ПОПЕРЕЧНИЙ – к.е.н., доц., зав. каф. маркетингу, декан факультету економіки та менеджменту ЛНУВМ та БТ;
 К.В.СЕКРЕТАРЮК – д.б.н., проф., зав. каф. паразитології та іхтіопатології ЛНУВМБТ;
 В.І.СКОРОХІД – д.б.н., проф. каф. фармакології та токсикології ЛНУВМБТ;
 П.З.СТОЛЯРЧУК – д.с.-г.н., проф., акад. АН ВО України, зав. каф. годівлі с.-г. тварин ЛНУВМБТ;
 В.Г.СТОЯНОВСЬКИЙ – д.вет.н., проф. академік УАН, зав. каф. патофізіології ЛНУВМБТ;
 П.П.УРБАНОВИЧ – д.вет.н., проф. каф. патанатомії і гістології ЛНУВМБТ;
 Є.М.ФОРНАЛЬЧИК – д.т.н., проф. НУ “Львівська політехніка”;
 Б.Р.ЦІЖ – д.т.н., проф., зав. каф. технології м'яса, м'ясних та олієжирових виробів ЛНУВМБТ;
 М.Г.ШУЛЬСЬКИЙ – д.е.н., доц., зав. каф. менеджменту ЛНУВМБТ;
 З.Є.ЩЕРБАТИЙ – д.с.-г.н., зав. кафедри генетики, проф., декан біолого-технологічного факультету ЛНУВМБТ.

Усі статті проходять обов'язкове рецензування членами редакційної колегії, докторами наук з відповідного профілю наук або провідними фахівцями (докторами наук) інших наукових і освітніх установ. Статті написані здобувачами, аспірантами і кандидатами наук обов'язково представляє доктор наук з відповідного профілю.

Рекомендовано Вченою Радою ЛНУВМБТ імені С.З.Гжицького (протокол № 4 від 28.05.2009 р).

Свідцтво про державну реєстрацію друкованого засобу масової інформації серія КВ № 14133-3104 ПР від 11.06.2008 року

УДК 636.4.06

Черненко А.В., кандидат сільськогосподарських наук, ©

Лихач В.Я., кандидат сільськогосподарських наук,

Миколаївський державний аграрний університет

АНАЛІЗ МОРФОЛОГІЧНОГО СКЛАДУ ТУШ ПІДДОСЛІДНОГО МОЛОДНЯКУ СВИНЕЙ

Анотація. Наведені м'ясні якості свиней внутрішньопорідного типу породи дюрок української селекції «Степовий» при поєднанні з великою білою породою свиней зарубіжної селекції та породою ландрас французької селекції. Встановлено, що при перед забійній живій масі 100 кг вищій вміст сала мали тварини поєднання кнурів великої білої породи зарубіжної селекції і маток внутрішньопорідного типу породи дюрок української селекції «Степовий». При забіі тварин живою масою 120, 140 кг найвищим вмістом м'яса характеризувалися тварини V дослідної групи.

Ключові слова: внутрішньопорідний тип породи дюрок української селекції «Степовий», велика біла порода зарубіжної селекції, порода ландрас французької селекції, м'ясні якості.

Вступ. З усіх господарсько-корисних ознак свиней м'ясні якості мають найвищий коефіцієнт успадкування і вони розвиваються самостійно [1, 2, 3].

Освітчений висновок про продуктивність свиней різних порід можна зробити на підставі даних про кількість і якість одержаної від них м'ясної продукції. Критерій оцінки якості свинини включає цілий ряд показників, таких як: якість самої туші, її морфологічний і хімічний склад, фізичні властивості та інше [4].

Більш об'єктивним показником м'ясної продуктивності є морфологічний склад туші свиней. Із збільшенням передзабійної маси відбуваються зміни у співвідношенні окремих тканин: м'язової, жирової та кісткової.

Чисельними дослідженнями встановлено, що за однакових умов годівлі і утримання існують суттєві міжпородні розбіжності за морфологічним складом туші. Дослідів щодо вивчення морфологічного складу туш внутрішньопорідного типу свиней породи дюрок української селекції «Степовий» (ДУСС), велика біла зарубіжної селекції (ВБ(ЗС)) та породи ландрас французької селекції (Л(ФС)) при різних поєднаннях проведено недостатньо.

Тому в наших дослідженнях є завдання проаналізувати морфологічний склад туш піддослідного молодняку свиней вказаних порід при різних варіантах поєднань.

Матеріал і методи. Науково-виробничий дослід проведено в умовах шлем заводу СВК «Агрофірма «Миг-Сервіс-Агро» Миколаївської області.

© Черненко А.В., Лихач В.Я., 2009

I
II
III
IV
V
I
II
III
IV
V
i
II
III
IV
V

Схемою досліду було передбачено провести порівняльний аналіз морфологічного складу туш таких поєднань: I контрольна група (♀ДУСС х ♂ДУСС); II - дослідна (♀ВВ(ЗС) х ♂ДУСС); III - дослідна (♀ДУСС х ♂ВВ(ЗС)); IV- дослідна (♀Л(ФС) х ♂ДУСС); V - дослідна (♀ДУСС х ♂Л(ФС)).

Науково-господарський дослід був проведений в умовах повноцінної годівлі: годівля проводилась комбікормами власного виробництва з використанням преміксів англійського виробництва, компанії "Frank Wright".

М'ясні якості визначали за результатами контрольного забою тварин при досягненні живої маси 100, 120, 140 кг. Контрольний забій з обвалюванням туш був проведений за загальноприйнятою методикою [5]. Проводили забій тварин по 3 голови з групи.

Результати дослідження. Обвалювання туш показало, що групи між собою різнилися за морфологічним складом (табл. 1.).

Таблиця 1

Морфологічний склад туші піддослідного молодняка свиней, $\bar{X} \pm S_{\bar{x}}$

Група	Вміст у туші, %			Спів- відношення м'ясо : сало
	м'ясо	сало	кістки	
Передзабійна маса 100 кг, (n=3)				
I	63,90 ± 0,21	23,79 ± 0,30	12,31 ± 0,20	1 : 0,37
II	62,20 ± 0,28**	24,32 ± 0,34	13,48 ± 0,25*	1 : 0,39
III	61,00 ± 0,30**	25,12 ± 0,38	13,88 ± 0,34*	1 : 0,41
IV	63,18 ± 0,30	23,00 ± 0,24	13,82 ± 0,38*	1 : 0,38
V	64,12 ± 0,36	23,32 ± 0,21	12,56 ± 0,28	1 : 0,36
Передзабійна маса 120 кг, (n=3)				
I	60,24 ± 0,28	26,33 ± 0,24	13,43 ± 0,22	1 : 0,44
II	57,06 ± 0,36**	29,89 ± 0,37**	13,05 ± 0,31	1 : 0,52
III	57,89 ± 0,21**	28,84 ± 0,39**	13,57 ± 0,35	1 : 0,50
IV	60,78 ± 0,30	25,81 ± 0,28	13,41 ± 0,27	1 : 0,42
V	60,80 ± 0,32	26,00 ± 0,20	13,20 ± 0,24	1 : 0,43
Передзабійна маса 140 кг, (n=3)				
I	56,14 ± 0,36	29,30 ± 0,24	14,56 ± 0,21	1 : 0,52
II	53,81 ± 0,24***	31,98 ± 0,34***	14,21 ± 0,37	1 : 0,59
III	54,60 ± 0,21***	31,18 ± 0,39**	14,22 ± 0,31	1 : 0,57
IV	56,31 ± 0,28*	29,85 ± 0,27**	13,84 ± 0,27	1 : 0,53
V	57,53 ± 0,32	28,18 ± 0,30	14,29 ± 0,23	1 : 0,49

Примітки: * - P>0,95; ** - P>0,99, *** - P>0,999.

В наших дослідженнях спостерігалась закономірність зміни співвідношення тканин з віком, зменшення виходу м'яса і збільшення сала, але для різних генотипів притаманна власна інтенсивність зміни цього

співвідношення.

Аналізуючи дані таблиці, необхідно відзначити, що всі піддослідні групи мали добрі м'ясні якості і характеризувалися високим вмістом м'яса і низьким вмістом сала протягом усіх вагових кондицій.

Відмінності в інтенсивності приросту м'язової тканини по відношенню до жирової особливо чітко виражені у тварин III дослідної групи (♀ ДУСС х ♂ ВБ(ЗС)) при передзабійній масі 100 кг.

Тому найменший відносний вміст м'язової тканини у тварин вказаної групи становив 61.00%, проте вихід сала був найвищим – 25,12% (рис.1).

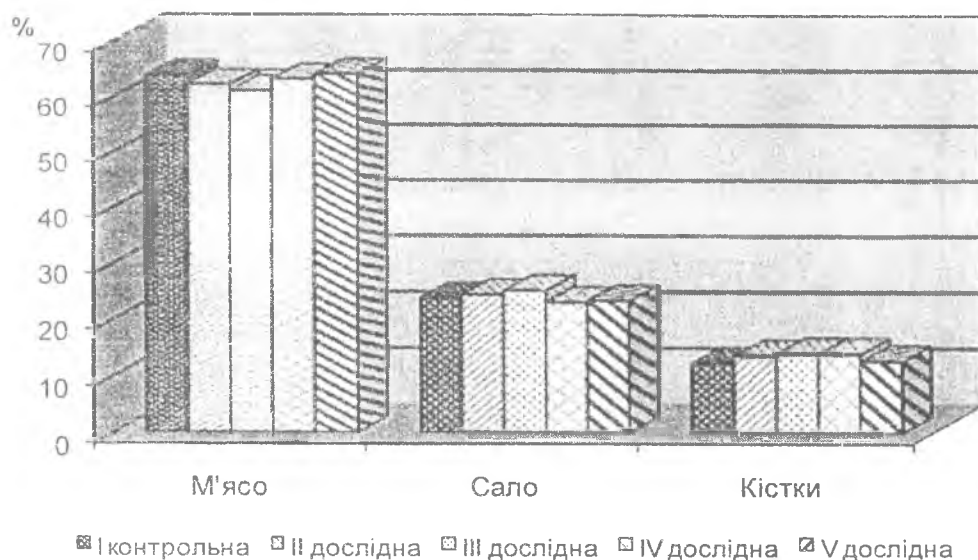

Рис. 1. Морфологічний склад туші свиней дослідних генотипів при живій масі 100 кг

При забої у 120 кг (рис.2) найвищий вихід м'яса – 60,80% і найменший вихід сала – 20,00% - мали тварини, де батьківською формою була порода ландрас французької селекції, а материнською – внутрішньопорідний тип породи дюрок, але вірогідної різниці у порівнянні з контрольною групою не виявлено.

%
70
60
50
40
30
20
10
0

Рис. 2. М
Та
кондиції
помісні т

%
70
60
50
40
30
20
10
0

Рис. 3.

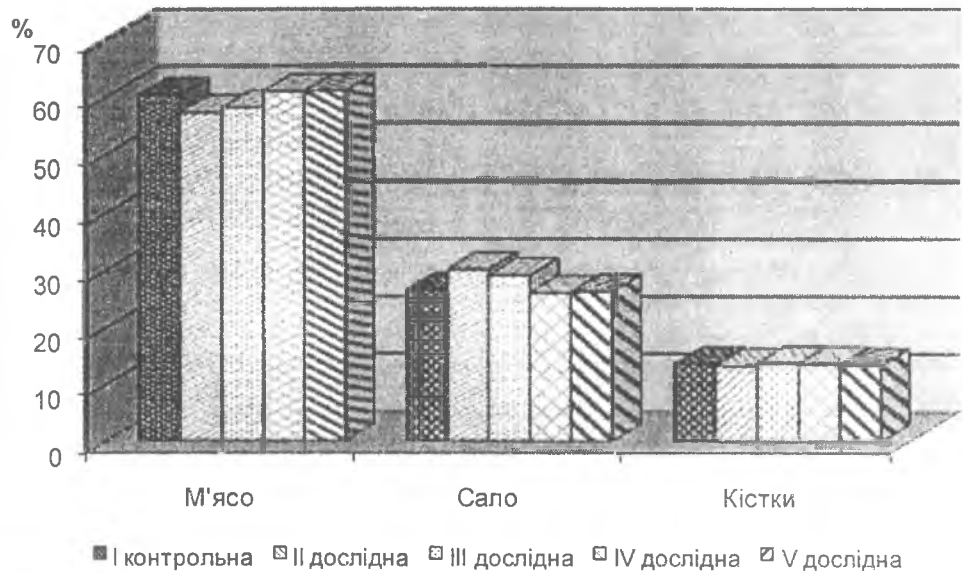

Рис. 2. Морфологічний склад туші свиней дослідних генотипів при живій масі 120 кг

Така ж тенденція спостерігалась і при забої у 140 кг (рис.3.). В усі вагові кондиції найменшим виходом м'яса і найбільшим виходом сала відрізнялися помісні тварини II, III дослідних груп.

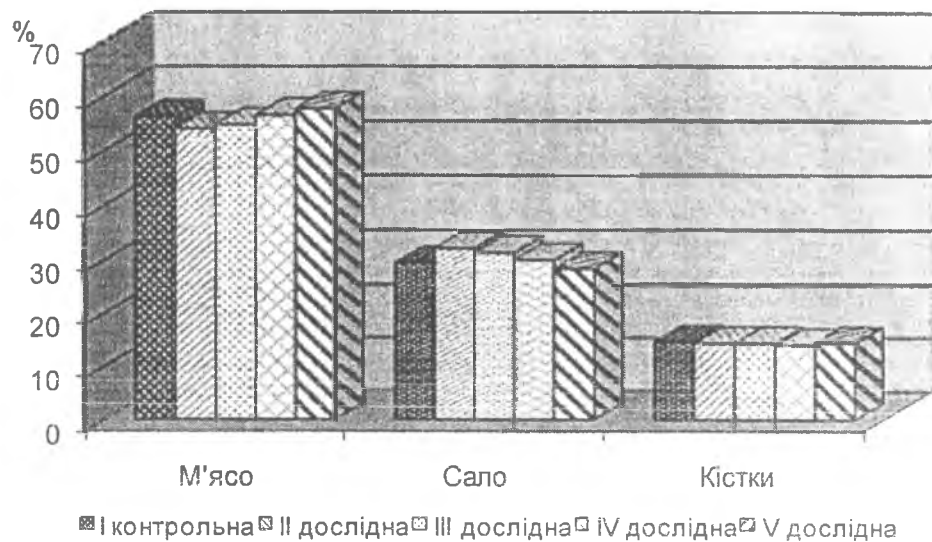

Рис. 3. Морфологічний склад туші свиней дослідних генотипів при живій масі 140 кг